

Arbeiðarar og fiskimenn

Altíð hefur það leikað nógv á at standa saman um sosialismuna, men ongantíð so nógv sum nú. Ja, eg tori siga, at tað ongantíð fyrr hevur leikað meira á enn nettuppi nú, tí tann, ið hevur fingið tað rætta uppfátisli av, hvat fyrimun sosialisman veruliga inniber, kann ikki siga annað enn so; men sjálvandi kann tann, ið ikki fatar ella ikki vil fata teir fyrimunir, ein socialistiskur flokkur inniber fram um aðrar politiskar flokkar, halda slíkt bert vera politiskt orðageip — men so er ikki. Tí eg, ið skrivi hesar reglur, tors siga tað av royndum og eftir tí, eg havi fylgt við í politiska lívinum hesi seinastu árin, at einasti flokkur, ið hevur nakran livandi veruleika aftanfyrir seg, er javnaðarflokkurin. Hetta er ein royndur lutur, og eru tað prógv um, at so er. Fyrst av øllum skal eg nevna málið um endurnýggjan av skipaflotanum, sjómarsmálið, lands-handilin. Og so ikki at forgoyma onnur góð tiltek sum t. d. minstalin, forskotindanin og so eisini prístilskotið. Men tíverri eru hesi seinast nevndu tiltekini ikki so fullfíggið, sum av javnaðarmonnum ynskt. Eg kundi nevnt rúgvu av øðrum góðum dómum, ið vildu verið tí fátaeku fjóldini at gagni, um tey vóruð framd í tí líki sum av javnaðarmonnum framsett, men tað verður at taka alt ov nógv pláss hesa ferð. Viðvíkjandi endurnýggjan av skipaflotanum, so er at siga, at javnaðarmenn longu í 1943 høvdu fullfíggið uppskot frammi; men tað varð sum altíð felt av teimum konservativu afturhaldskreftunum. Og tá ið Færoernes Realkreditinstitut varð sett á stovn, sum skuldi veita monnum lagalig lán til skipakeyp, segdu javnaðarmenn, at stovnurin ikki kom at verða fullfíggið sum annars ætlað við tað, at lánitreytirnar vóru so harðar, at tað kom at verða ógjørligt fyri menn at hava atgongd til, uttan bert seg eftir stuttari tíð at spækja aftur — og spókti so hart, at nóg illa kapitalist arnir sá seg forar fyrri at útvega tann toka pening, ið kravdið fyri at kunna fáa eitt tiltekið lán. Og hevur tað tí verið neyðugt, at gjørt eina broying í útlánstreytunum hjá hesum sama stovni.

Her er nóg mikið ávíst fyri at prógva, at einasti flokkur á tingi, sum er framskygður, er javnaðarflokkurin. Øll tey fliðu uppskot javnaðarmanna spóka aftur og aftur. Tað er mangan at hoyra og siggja mótsøðumenn og mótsøðubólðini siga, at nóg av uppskotum javnaðarmanna ongantíð byggja á nakað grundarlag, hvar ið peningurin skal koma frá. Men tað má fólk duga at skilja, at slíkt einans verður nýtt sum vápn fyrri at ræða við tí meira hjartskyngrir eru javnaðarmenn enn so, at teir smíðja nokur uppskot, ið ikki kunna verða fjóldini ein hollur veruleiki at byggja á.

Møguligt er tað ein partur av fólki, ið hevur fingið eitt myrkt slor fyri eyguni, at tað trýr uppá, at alt er væl skipað í hesum landi, tí einki hoyrist um, at nakar liður neyð. Nei, tað kann nú vera nakað í hesum; men tað, at tað er so frætt sum tað er, er ikki okkara stýrandi monnum fyrri at takka, ei heldur fylgi teirra, men okkara grannatjóðum, sum hava kunnað tikið ímóti einum stórum parti av okkara fiskimonnum, og nóg tann storri parturin við íslenskum forum. Hvar vildi allar tann riðilin av foroyiskum fiskimonnum, ið eru í Íslandi, tikið sín vinnu frá, um teir ikki sloppu við íslenskum skipum? — Kunna Feroingar liva uppá tað, at aðrar tjóðir skulu halda fiskifor til okkara fiskimenn. Ikki man tað fara at bera til í longdini. — Varð fylgt uppskoti javnaðarmanna, hevði tað

ikki verið neyðugt hjá nokrum foroyingi at verið við íslenskum skipum í dag.

Nei, arbeiðarar og fiskimenn skulu kor tykkara víðkast til fullnar, so megu tit gera álvara av og mannsterkir fylkjast um tykkara einastu vón — javnaðarflokkin. Javnaðarflokkurin svikur ongantíð ein arbeiðara ella fiskimann — hann er kletturin, ið byggjast kann á — tá ið allir aðrir svikja.

Suðuroyingur.

Brev til Sosialin

»Latum okkum ikki krógva burtur sannleikan.«

Soleiðis nevnt grein í Sosialinum nr. 39. Við tað, at hesin ónevndi greinskrivarin, ið sigur seg at vera »Fiskimaður úr Sandoy« — eg ivist um, at hann er tað — hevur gjørt sær slíkan ómak nettuppi við at »krógva burtur sannleikan«, fari eg tí hervið at triva eitt sindur í tað, hann skrivur: í 1951 vinnu vit 800 kr. í minstuløn men mistu tveir Suðurlandstúrar, sigur hann. Eg má siga, at so fiskar hann skjótt!

»Fiskimannafelagið varð ruinerað,« sigur hann.

Á hvørjum roknskapi felagsins hava tygum lisið tað? Ongum!

»Nóg av tí, ið fer fram, verður dult fyri okkum, serliga hugsi eg um prísviðbót og minstuløn,« sigur hann.

Passar ikki! Reglugerðin fyri Løn-javningargrunnin, bæði um prísviðbót og minstuløn eru kunningjardar bæði í Dimalætting og Fiskimannablaðnum.

»Afturfyrir prísviðbótina mistu vit minstulónina,« tað er nú ikki satt heldur; men vit mistu 150 kr. av lønjavningini.

Hetta stendst av, at stuðul landskassans til Løn-javningargrunnin er 1,3 mill. kr., og tað fekt ikki meiri. F. F. ræður nú einaferð ikki yvir Landskassanum.

»Prísviðbótin fyri smærri fisk er sett niður ígjøgnum,« Ósannindi úr enda í annan: Prísviðbótin fyri allan fisk undir 22" er hin sama í 1936 sum í 1955. Harafturimóti er viðbótin fyri fisk yvir 22" sett 25 oyru upp.

Tygum siga, at vit aftaná verkfallið 1951 fingi ein verri sáttmála, vit mugu krógva undir nóg av aftrat. Hvat er tað fyrri ein sáttmáli, og hvør hevur gjørt hann?

Fiskimannafelagið var ikki við til at gera nakran nýggjan sáttmála fyri 1951.

Tann nógaldandi sáttmálin er frá 22-1955, og fegin vildi eg, at tygum vísu mær, í hvørjum teir eru verri enn hinir fyrru. Einasta sanna í hesi grein er endin: »Fiskimenn eiga at vera varnir, vit hava fullgóð prógv fyri, at her eru ulvar í roði uppi í leikinum.« Tygum eru ein!

Nóg er at gera enn av F. F., nóg vantar enn, inn til foroyiskir fiskimenn hava líka góð kor sum fiskimenn í øðrum londum, og ofta gongur striltið at vinna nakað, men tað vantar eisini nóg, inn til limir F. F.s standa so væl saman sum brøður teirra í grannalondum okkara.

Sýsluformaður F. F.s fyri Sandoy. Gunleif Hentze, Skopun.

Bert ein spurningur til stjórnina í javnaðar-ungmannafelagnum her hjá okkum á Tvøroyri:

Við tað, at felagsarbeiðið ikki er byrjað aftur, loyvi eg mær at spyrja tykkum, sum sita í stjórn felagsins, um tit ikki ætla at byrja aftur; nú er so væl útlíðið, at um nokur gongd skal koma á aftur, má byrjast beinan vegin.

Um tit ikki halda tykkum vera for-

Kvinnan

Tað er ikki so lítið, eitt 2 ára gamalt smábarn skal ígjøgnum, áðrenn tað dugir at sita til borðs. (Fyri fyrst eru vit komnir hagar til, at barnið heldur skeiina í aðrari hond og etur dúgliga við hinum fingrunum). Her eru reglurnar, ið ætlandi verða galdandi tey komandi 20 árin:

1. Servietturin hoyrir heima í fangin-um. Hann skal aldri stappast ella knýstast um hálsin — heilt smá børn tó undantikin.

2. Ein skal sita við rættum ryggi, tó ikki sum ein hermaður. Maturin skal flytast til munnin ... bend aldri hovar ella kropp niður móti borðinum fyri lættari at fáa fætur á tí, sum á skeiini ella gafflinum er.

3. Stýðja aldri alborgarnar móti borðinum, og ansa eftir aldri at skumpa undir síðumannin.

4. Verður súpanin borðreidd í borð-iski, verður skeiini fyllt við at flyta hana burtur frá borðkantinum. Og sjálvt um tað er gamaldags, er tað rætt at súpa

frá kantinum á skeiini — ikki við at stappa skeiina eftir endanum hálvvegis niður í hálsin. Er tað neyðugt at toma borðiskin heilt, er tað beint at hella borðiskin inn móti miðjuni á borðinum. Stoytir ein niður, gongur tað einans út yvir dúkin, ið kann vaskast, og ikki eisini út yvir klæðini.

5. Tá liðugt er, skal skeiini liggja í borðiskinum ájavnt við borðkantin.

6. Nú á dagum verður súpanin ofta borðreidd í ílotum við honk. Hálvliðugt verður skeiini lögð á skálina og avlopið av súpanini drukkíð. Aldri — ikki eitt eygnabrá — má skeiini standa í súpanini.

(Framhald)

Tvinni húshaldsskeið eru nýliga lokin í Gronlandi, eitt í Egedesminde og eitt í Julianehaab við ávíkavist 15 og 18 næmingum. Serligur dentur verður lagdur á at lera næmingarnar at fáa mest móguligt burtur úr landsins egnu framleiðslu.

ar fyrri at skipa fyrri fundum, heiti so á ungr javnaðarmenn, sum eru í felagnum, og biðið teir verða við at gera eitt og annað til fundin; um felagið skal hava nakran kans at liva og virka soleiðis sum uppgávan hjá tí er, mugu reglugildir fundir haldast.

Hetta kann gott gerast, tí tað eru limir bæði í stjórnini og í sjálvum felagnum, sum kunna og vilja verða við at rætta eina hjálpanði hond, tá ið á stendur.

Eg vil heita á stjórnina um at kalla saman til fund og har fáa lagt eitt program fyri ungmannar- og eisini hitt javnaðarfelagið, sum heldur ikki er ov nógv liv í.

Ungmannafelagslimur á Tvøroyri.

veitst tú

at H. C. Hansen, forsetis- og uttanríkisráðharri, verður 50 ár 8. nov. — og at hann fær 36.000 kr. um árið sum forsetisráðharri, men onga løn sum uttanríkisráðharri.

at millum tey svørtu er 73, og millum tey hvítu 94, hvør barnaføðing ívíburður?

at General Motors verksmiðjur í fjor framleiddu 1 bil hvørt 6. sekund samdøgrið runt?

at svenska jarn- og metalarbeidara-felagið eigur 75 milj. kr.?

at Norðmenn eta 130 egg upp á fólkíð um árið?

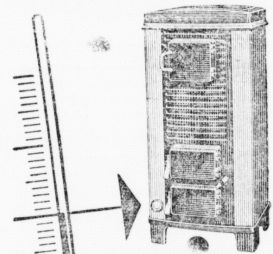

hugskot

Tað gongur á hundinum til. — Tað hevur tað altíð gjørt, men ongantíð skal tað hava verið so ringt sum nú Ungdómurin er beistaligur og frekur. Soleiðis hevur ljóðað ættarlið eftir ættarlið. Men man tað nú loysa seg farandi ættarliðum at seta inn at teimum, ið nú eru ung. Vit minnst tó at hava høyrð um stórmanna trælkan av fjóldini, hungur og hall, aakn og trot í stórum, børn, ið vóru f d d og uppvaksin í fongslum, mong, ið ikki áttu tak yvir hovdi, børn, ið vóru krýplað av 12-14 tíma arbeiðsdegi og 4 tíma sunnudagsgudstænastu o.s.fr.

Fólk minnst — og samantikíð man

stóðan í dag vera reiðiliga frægari enn nakrantíð áður ... sjálvt um tað gongur av hundinum til.

HESS-O-MATIC
den tænkende kakkelovn...

Ønsker De virkelig billig varme, behagelig og konstant varme og den nærmest mulige posning, skal De vælge Hess-O-Matic. Den tåler nu i flere størrelser, og den pynter i stuen.

VALDEMAR LÜTZEN

Telf. 1020

Thorshavn.

Húsaskattur

Sambært § 16 samtykt fyri Tórshavnar kommunustýri verða øll, sum hava avhent hús sín, tikið tey niður ella 'annað tilíkt, og sum tí ikki halda seg vera skyldug at rinda húsaskatt í framtíðini, biðin um at boða nevndini frá innan 1. desember í ár.

Tórshavnar líkningarnevnd, 23. oktober 1956.